

## GELOOFSVRAGEN

## Vraag het aan Theo

Erik DE SMET

- Geweld is des mensen en speelt bijgevolg altijd een rol
- Een verkeerd uitgangspunt maakt religie inderdaad explosief

Tegenwoordig hoor je vaak, in gesprekken zowel als in de media, dat godsdiensten slechts oorlog en geweld voortbrengen. Godsdienst wordt dan makkelijk afgedaan als een plaag voor de mensheid. In een adem wordt ook vaak een aantal bittere conflicten uit de wereldgeschiedenis opgesomd: de kruistochten, de inquisitie, de Jodenvervolg door de nazi's, het geweld tussen katholieken en protestanten in Noord-Ierland, islamitische zelfmoordterroristen vandaag...

Daarbij wordt wel makkelijk vergeten dat de grootste wapenfeiten uit de geschiedenis, de Eerste en de Tweede Wereldoorlog, volstrekt niets met godsdienst te maken hadden en het gevolg waren van botsingen tussen naties en (seculiere) ideologieën. Dat echter terzijde.

In het christendom is Jezus vanouds de Vrededorst (Jesaja 9, 5) en in de Zaligsprekingen (Matteüs 5) lezen we ondubbelzinnig:

„Gelukkig de vreedstichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden.” Stervend aan het kruis wees Jezus zelf alle geweld af. Het christendom is een godsdienst van vrede.

De *Catechismus van de katholieke Kerk* uit 1993 (punten 2307 en 2308) grijpt terug naar het Oudtestamentele gebod 'Gij zult niet doden'. „Het vijfde gebod verbiedt de opzettelijke vernietiging van het menselijke leven. Wegens de rampen en de ongerechtigheden die elke oorlog met zich meebrengt, vraagt de Kerk met aandring aan iedereen te bidden en zich in te zetten, opdat God in zijn goedheid ons moge bevrijden van de oude slavernij van de oorlog.”

Toch is de catechismus ook genuanceerd: „Alle burgers en alle bestuurders moeten zich inspannen om oorlogen te vermijden. Maar zolang het oorlogsgevaar nog zal bestaan en er nog geen internationale autoriteit is met eigen competentie en passende uitrusting, zal men de regeringen het recht niet kunnen ontzeggen om zich wettig te verdedigen, indien alle mogelijkheden van vreedzame onderhandelingen zijn uitgeput.”

Dat neemt niet weg dat nog altijd bloed wordt vergoten in Gods naam, ook al heeft niet al-

Zijn de grote godsdiensten niet door de eeuwen oorzaak van oorlog en geweld? Die vraag blijkt vandaag een van de grondslagen voor het afwijzen van elke vorm van religiositeit. Wat is waar?

le geweld dat de wereld ontsiert, godsdienstige grondslagen. Denken we aan de wraakacties van christelijke militieleden tegen moslims in de Centraal-Afrikaanse Republiek of aan de terreur van islamitische rebellen in Noord-Nigeria. Geweld is eigen aan de mens. Het speelt altijd en overal een rol, dus ook in godsdiensten. Dweperij, eigenwaan en verblinding kunnen leiden tot geweld en vervolging.

Bevorderen religies zelf, zoals ze zich historisch ontwikkelden, misschien oorlog? En indien ja,

### Het christelijke geloof breekt met een partijdige uitverkiezing ten nadele van anderen

hoe komt dat dan? Een van de weinigen die 'van binnenuit' die vraag probeerde te beantwoorden, was de Vlaamse theoloog Edward Schillebeeckx (1914-2009) in 1997.

Volgens Schillebeeckx is religieus geweld, en daarmee ook de afwijzing van de interreligieuze dialoog, in wezen niet-religieus en niet-christelijk. De grondslagen zijn immers fout. De eerste verkeerde grondslag heeft te ma-

ken met de claim van een godsdienst die pretendeert de enige ware te zijn. Het ontkennen van het bestaansrecht van andere religies of van niet-religiositeit is een virtuele oorlogsverklaring.

De tweede verkeerde veronderstelling is de idee dat de religiositeit je eerste burgerplicht zou moeten zijn, zeker in het geval van een staatsgodsdienst. Religie op zich garandeert immers nooit het welzijn van de samenleving.

Nog een punt van kritiek heeft te maken met de Bijbelse idee van uitverkiezing door God. Is die typische Bijbelse belijdenis niet discriminerend voor aanhangers van andere levensbeschouwingen, vraagt Schillebeeckx zich af. Is ze niet al te aanmatigend? „Uitverkiezing betekent beslist niet een bevoorrechte positie waarmee je kan pronken. De christelijke belijdenis breekt met elke gedachte van partijdige uitverkiezing ten nadele van anderen. De door God bevoorrechte plek van de godsonthoening is het gezicht van de lijdende mens.”

Reacties op deze bijdrage en nieuwe vragen voor de rubriek zijn welkom bij *Kerk & Leven* • Vraag het aan Theo, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen of via [geloofsvragen@kerknet.be](mailto:geloofsvragen@kerknet.be).

### Kardinaal Pell wordt 'minister'

Kardinaal George Pell, momenteel nog aartsbisschop van Sydney in Australië en ook lid van de 'kroonraad' die de paus bijstaat in het bestuur van de Kerk, kijkt uit naar zijn nieuwe opdracht vanaf eind maart in Rome als Vaticaans 'minister' van Financien. Paus Franciscus richtte zopas met het *motu proprio Fidelis dispensator et prudens* een Secretariaat voor Economische Zaken op dat toezicht moet houden op alle economische en financiële aangelegenheden van zowel de Heilige Stoel als Vaticaanstad. Pell: „Indien wij deze opdracht goed vervullen, zullen we over meer middelen beschikken om armen en achtergestelden te helpen.”

### Wonder voor paus Paulus VI

De theologische commissie van de Congregatie voor de Heiligverklaring erkende een wonder dat wordt toegeschreven aan paus Paulus VI. Het betreft de onverklaarbare genezing van een ongeboren kind in de jaren 1990. Paus Franciscus moet echter nog groen licht geven voor de heiligverklaring, waartoe het proces in 1993 werd opgestart, met een decreet waarin het wonder wordt erkend. Onder Paulus VI werd het Tweede Vaticaans Concilie afgesloten.

### Kardinaal Pietro Parolin bespaart

Kardinaal Pietro Parolin, de nieuwe staatssecretaris van de Heilige Stoel, plant een aanwingsstop en besparingen op de werkingskosten en overuren. Dit is nodig wegens de financiële tekorten. In 2012 werd een tekort geboekt van 1,96 miljoen euro, het grootste van de voorbije tien jaar. Volgens Vaticaankenners vormen de maatregelen slechts de aanzet tot de ingrijpende hervorming die paus Franciscus, na advies met zijn achtkoppige adviesraad, wil doorvoeren. (TVH)

## 'Stem van kinderen in de wereld'

Chiroleidster Liese VANDENHEEDE uit Melle leidt jeugdbewegingskoepel FIMCAP

Erik DE SMET

Enkele weken geleden werd de 27-jarige Liese Vandenheede uit Melle tijdens een vergadering in Slowakije verkozen tot mede-voorzitster van FIMCAP, de koepel van parochiaal gebonden jeugdverenigingen zoals bij ons de Chiro. Samen met de Duitse juriste Annette Wahle leidt de Oost-Vlaamse historica de komende drie jaar de organisatie.

„Het was spannend, want er waren vier kandidaten”, vertelt Vandenheede. „Waarom ik? Wellicht omdat ik kalm kan blijven en steeds het overzicht bewaar. Jarenlang – al sinds mijn vijfde – was ik lid van en leidster bij Chiro Geertrui in Melle. Ik meende met het nationale kamp *Krinkel* vorige zomer mijn carrière in de Chiro te hebben afgesloten, maar het draaide dus anders uit...”

Vandenheede ontdekte het internationale werk toen ze in 2004 met Broederlijk Delen op inleefreis trok naar Uganda. „Een overweldigende ervaring was het, die naar meer smaakte. In 2008 verkende ik Kiro Congo en zo rolde ik in de internationale werking van de Chiro.”

FIMCAP telt 29 lidorganisaties uit vier continenten. Het zijn allemaal van oorsprong katholie-



Liese Vandenheede, al sinds haar vijfde bij de Chiro, wil internationaal opkomen voor kinderrechten. © Kristof Ghyselinck

ke verenigingen, de een al groter dan de ander. Er sluiten zich ook voortdurend nieuwe organisaties aan bij FIMCAP. De voorbije algemene vergadering werd Roemenië opgenomen.

### Eigenheid respecteren

Chirojeugd Vlaanderen is een steunpilaar van FIMCAP. In Antwerpen is ook het internationaal secretariaat gevestigd. Een andere belangrijke lidorganisatie is de Duitse Katholieke jonge Ge-

meinde, wier 80.000 leden zijn georganiseerd in diocesane verbonden. Duitsland levert dus voor de derde keer op rij de voorzitter, voor Vlaanderen is dat voor het eerst sinds lang.

„Organisaties samenbrengen op een internationaal niveau schept een netwerk en versterkt die organisaties”, duidt de nieuwe voorzitter haar taak. „We leven in een geglobaliseerde wereld, dan is het ook logisch dat we op een internationaal niveau

opkomen voor de rechten van kinderen en jongeren.”

Alle lidorganisaties van FIMCAP hebben wortels in de katholieke geloofsgemeenschap. Voor de ene organisatie zijn die banden echter meer wezenlijk dan voor de andere. Veel Europese jeugdbewegingen staan bijvoorbeeld behoorlijk kritisch tegenover het kerkinstituut.

Liese Vandenheede: „Dat is niet altijd even makkelijk. We proberen vooral respect te hebben voor elkaar. In Slowakije is bijvoorbeeld de oecumene een discussiepunt. Voor meerdere organisaties zijn vanzelfsprekend ook niet-katholieken welkom als lid. Voor andere ligt dat gevoeliger. Het komt erop aan elkaars realiteit te begrijpen.”

Welke uitdagingen ziet de nieuwe voorzitter opduiken? „Subsidies voor initiatieven vinden, is knap lastig. Overal wordt bezuinigd. En dan is er de kwestie van de visa. Het wordt almaar moeilijker jongeren uit Afrika naar Europa te laten komen. Wij mogen overal naartoe, zij niet. Die strijd moeten we met andere organisaties samen aangaan. Zelf zou ik graag een kamp met een sociaal project willen organiseren, het liefst in Afrika.”

Advertentie

**BEDEVAARTEN LOURDES**

19/5, 2/6, 9/6 & 11/8  
5 DAGEN - \*\*\*hotel  
volpension  
Normaal € 708 pp  
NU € 354 pp  
kortingscode: 02201401

Nederlandstalige gids  
diverse opstapplaatsen

**LAUWERS**  
070-35 08 18  
[www.lauwers.be](http://www.lauwers.be)